

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การวิจัยเป็นการแสวงหาความรู้ความจริงเพื่อพิสูจน์หรือหาคำตอบของปัญหาหรือข้อสงสัยโดยวิธีการที่มีระบบน่าเชื่อถือ (ภัทรา นิคมานนท์, 2539, หน้า 16) ปัจจุบันการวิจัยได้รับความสนใจจากบุคคลในวงการต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งนี้เพราะมองเห็นประโยชน์ของการวิจัยที่สามารถนำผลจากการวิจัยไปพัฒนาตนเองและสังคมให้ดีขึ้นได้ ประโยชน์ที่สำคัญได้แก่ การวิจัยช่วยให้เกิดความรู้และทฤษฎีใหม่ ๆ ซึ่งจะเป็พื้นฐานสำหรับการขยายความรู้ทางวิชาการใหม่ ๆ หรือนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ต่อไป การวิจัยช่วยหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อแก้ข้อสงสัยหรือพิสูจน์ ความเชื่อที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจ การวิจัยช่วยหาสาเหตุของปัญหาและบอกแนวทางการแก้ปัญหาของเรื่องที่ต้องการได้ การวิจัยช่วยในการวางแผนและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการ การวิจัยช่วยให้มนุษย์มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและสะดวกสบายมากขึ้น ผลจากความรู้ใหม่หรือความรู้ที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาซึ่งได้จากการวิจัยจะส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมให้มนุษย์มีความสะดวกสบายมากขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ดังจะเห็นได้จากปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ล้วนได้รับการปรับปรุงและพัฒนาขึ้นมาจากผลของการวิจัยทั้งสิ้น (สรชัย พิศาลบุตร, 2544, หน้า 10-11)

ในการทำวิจัยจำเป็นจะต้องใช้สารสนเทศมาประกอบ สร้างความรู้ขึ้นใหม่จากความรู้หรือสารสนเทศที่นักวิจัยรุ่นก่อนสร้างเอาไว้ เพื่อให้ผลงานวิจัยน่าเชื่อถือ และนำไปใช้อ้างอิงได้ สารสนเทศที่นักวิจัยต้องใช้นั้นมีอยู่หลายเรื่องจัดเป็นกลุ่มได้ดังนี้ 1. สารสนเทศสำหรับสร้างแนวหรือกรอบความคิด 2. สารสนเทศเกี่ยวกับเนื้อหาที่กำลังวิจัย 3. สารสนเทศที่ได้จากข้อมูลการทดลองสำรวจ สังเกต สัมภาษณ์ ฯลฯ 4. สารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งเผยแพร่งานวิจัย 5. สารสนเทศเกี่ยวกับผลการวิจัย (ครรชิต มาลัยวงศ์, 2542, หน้า 78-82)

แหล่งสืบค้นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่สำคัญนั้นก็คือ อินเทอร์เน็ต (Internet) ซึ่งเป็นระบบเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างคอมพิวเตอร์ทั่วโลก เปิดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง เป็นแหล่งความรู้อันทันสมัย มีจำนวนมากมายมหาศาล และมีการปรับปรุงและเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ๆ ตลอดเวลา เปรียบเสมือนห้องสมุดของโลกหรือห้องสมุดที่ไร้พรมแดน สามารถจัดเก็บและเชื่อมโยงกับแหล่งสารสนเทศ สรรพวิชาการ และความบันเทิงต่าง ๆ ทั่วโลก

สำหรับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ เช่น ฐานข้อมูล (Electronic Databases) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Journals) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Books) และสามารถสืบค้นและใช้บริการสารสนเทศจากเว็บไซต์ต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ห้องสมุด สถาบันการศึกษา เว็บไซต์หน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชน สมาคมทางวิชาการ และสถาบันวิจัยอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลที่จำเป็นมาใช้ในการงานวิจัย อีกทั้งมีบริการที่เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail: E-mail) บริการสนทนากลุ่ม (Mailing Lists, Newsgroups) บริการสนทนาออนไลน์ (Chat, Web Board, Web Forums) บริการขอเข้าใช้เครื่องระยะไกล (Telnet and Remote Access) บริการถ่ายโอนข้อมูล (File Transfer Protocol: FTP) ทำให้ผู้วิจัยสามารถติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้และประสบการณ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนในกลุ่มวิชาการ นักวิจัยอื่น ๆ หรือสมาชิกกลุ่มสนใจร่วมกันได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เห็นได้ว่าการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือช่วยในการวิจัยจะช่วยเพิ่มศักยภาพทางด้านข้อมูลของศาสตร์ทุกสาขาวิชา ด้านการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล มีบทบาทในการเก็บรวบรวมข้อมูล เผยแพร่งานวิจัย ลดกระบวนการต่าง ๆ ในการทำวิจัย ทำให้ได้ผลการวิจัยที่รวดเร็ว ประหยัดเวลา และประหยัดทรัพยากรได้มาก

มหาวิทยาลัยบูรพา มีการให้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านเครือข่ายบูรพา (BUUNet) โดยสำนักคอมพิวเตอร์ดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายของมหาวิทยาลัยกับเครือข่ายของทบวงมหาวิทยาลัย (UniNet) และเครือข่ายของบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด เพื่อให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแก่นิสิต อาจารย์ ข้าราชการ และบุคลากรของมหาวิทยาลัย โดยเชื่อมต่อเครือข่ายไปยังคณะ สำนัก สถาบันต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย เพื่อให้บุคลากรและนิสิตของแต่ละหน่วยงานได้ใช้อินเทอร์เน็ตในการศึกษาและการวิจัยได้ตลอดเวลา

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพา เป็นการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี ได้แก่ ระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก โดยการศึกษาแผน ก จำเป็นจะต้องทำการวิจัยหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งในรูปของงานวิทยานิพนธ์ เพื่อให้บัณฑิตได้คิดถึงปัญหารอบตัวที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรใดองค์กรหนึ่ง หรือจากสภาวะแวดล้อมที่ตนเองเกี่ยวข้องแล้วเรียนรู้การตั้งคำถามหรือปัญหา รวมทั้งวางกรอบแนวการทำวิจัยกำหนดวิธีการได้มาซึ่งคำตอบอย่างมีหลักการ แล้วดำเนินการศึกษาวิจัย สิ่งเหล่านี้นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยสร้างตรรกะปัญญาให้เกิดขึ้นได้ต่อไป เมื่อนิสิตจบการศึกษาเข้าสู่ชีวิตการทำงานก็สามารถมองปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว แล้วหาแนวทางแก้ไขได้อย่างเป็นระเบียบแบบแผนต่อไป (สุทธิ ภาณีผล, 2545, หน้า 11)

ในการทำวิจัยนั้น อินเทอร์เน็ตจึงเป็นเทคโนโลยีที่มีบทบาทอย่างมากต่อการศึกษา ค้นคว้าวิจัย เป็นทั้งบริการและเครื่องมือช่วยในการวิจัยที่สำคัญ ดังนั้นผู้วิจัยมีความประสงค์ทำการศึกษา การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ข้อมูลจากการศึกษา ครั้งนี้จะเป็นแนวทางการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยให้มีคุณภาพ เหมาะสมกับสภาพ และสามารถสนองตอบความต้องการของนักวิจัยต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

2. เพื่อศึกษาความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

3. เพื่อเปรียบเทียบการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา ตามประเภทนิสิต ระดับหลักสูตร และกลุ่มสาขาวิชา

4. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา ตามประเภทนิสิต ระดับหลักสูตร และกลุ่มสาขาวิชา

5. เพื่อเสนอรูปแบบการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา

คำถามในการวิจัย

1. การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

เป็นอย่างไร

2. ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย

บูรพาเป็นอย่างไร

3. การใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

แตกต่างกันตามประเภทนิสิต ระดับหลักสูตร และกลุ่มสาขาวิชาหรือไม่

4. ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย

บูรพาแตกต่างกันตามประเภทนิสิต ระดับหลักสูตร และกลุ่มสาขาวิชาหรือไม่

5. รูปแบบการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาควรเป็น

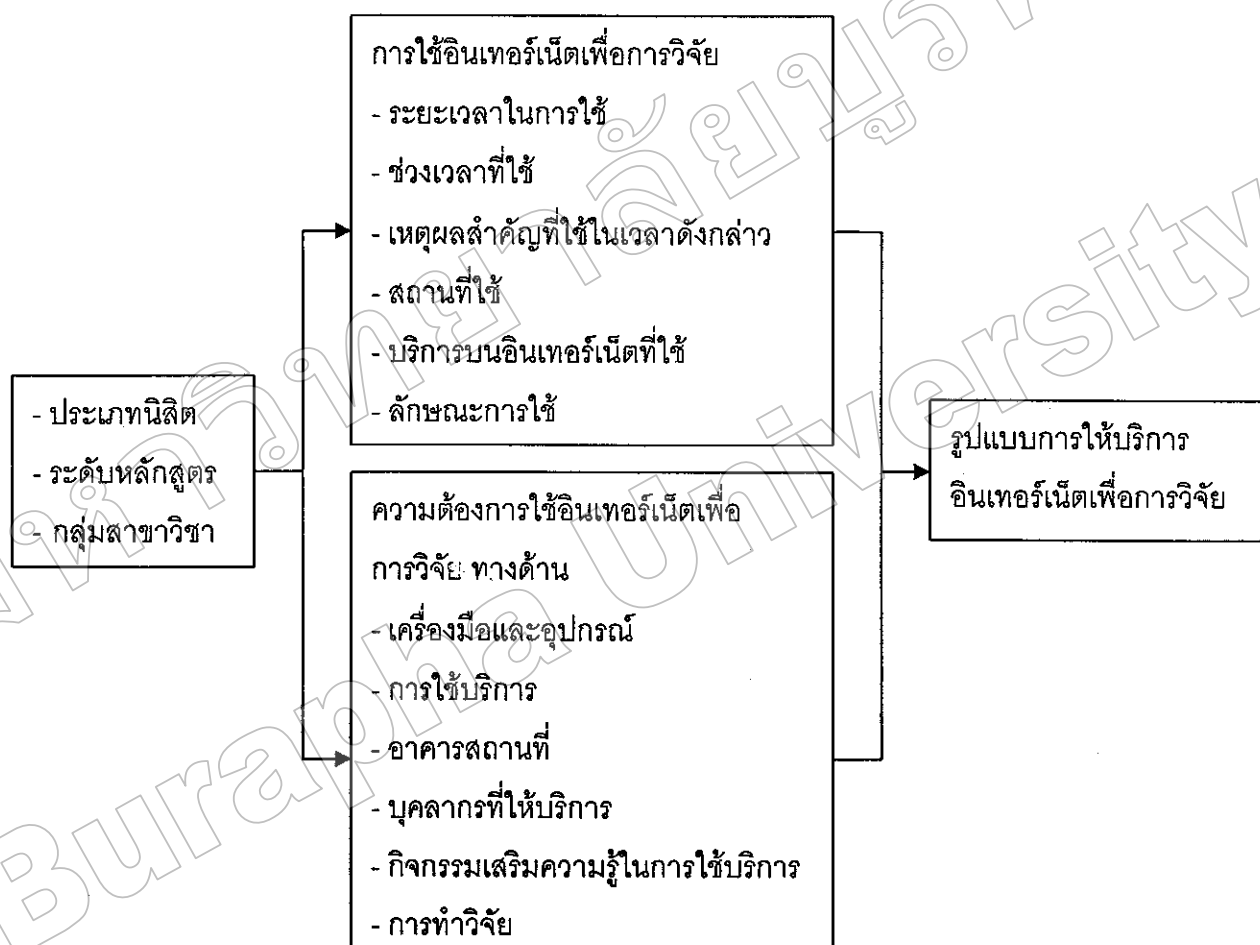
อย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ประยุกต์จากงานวิจัยของ หัสกิจ วิณิชชัย (2546) ศึกษาการเข้าถึงสารสนเทศผ่านอินเทอร์เน็ตของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา และได้มีการสอดแทรกเนื้อหาใหม่เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยในปัจจุบันของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยของ

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงการให้บริการและวิธีการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ

3. ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะได้รูปแบบการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ในการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยด้านเนื้อหา

1. การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยทำการศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย ตามสภาพความเป็นจริงในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1.1 ด้านระยะเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย

1.2 ด้านช่วงเวลาที่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย

1.3 ด้านเหตุผลสำคัญที่ใช้ในช่วงเวลาดังกล่าว

1.4 ด้านสถานที่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย

1.5 ด้านบริการบนอินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย

1.6 ด้านลักษณะการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย

2. ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย ได้แก่

2.1 ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อการวิจัย

2.2 ด้านการให้บริการเพื่อการวิจัย

2.3 ด้านอาคารสถานที่ในการให้บริการเพื่อการวิจัย

2.4 ด้านบุคลากรที่ให้บริการเพื่อการวิจัย

2.5 ด้านกิจกรรมเสริมความรู้ในการให้บริการเพื่อการวิจัย

2.6 ด้านการทำวิจัย

3. การเสนอรูปแบบการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย และความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย มาสรุปแล้วนำข้อมูลทั้งหมดมากำหนดเป็นรูปแบบการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยบูรพา

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรเป้าหมายในการศึกษา คือ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กำลังดำเนินการทำวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์ จำนวน 1,066 คน (ข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยบูรพา สํารวจวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2547)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวนตัวอย่างกำหนดจากตารางกำหนดขนาดของ
เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น
(Stratified Random Sampling) ตามกลุ่มสาขาวิชา จากประชากรข้างต้น ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน
283 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ

3.1.1 ประเภทนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

3.1.1.1 ภาคปกติ

3.1.1.2 ภาคพิเศษ

3.1.2 ระดับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

3.1.2.1 ระดับปริญญาโท

3.1.2.2 ระดับปริญญาเอก

3.1.3 กลุ่มสาขาวิชาระดับบัณฑิตศึกษา

3.1.3.1 กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

3.1.3.2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3.1.3.3 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

3.2 ตัวแปรตาม คือ

3.2.1 การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย

3.2.2 ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย

3.2.3 รูปแบบการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การวิจัย หมายถึง การทำวิทยานิพนธ์ในรูปแบบของการวิจัยหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งของ
การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพา

2. อินเทอร์เน็ต หมายถึง ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกันทั่วโลก ซึ่งสนับสนุน
การค้นหาข้อมูล การติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล ตลอดจนเข้าถึงสารสนเทศต่าง ๆ ทั้ง
ในประเทศและต่างประเทศ

3. การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย หมายถึง ระดับการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือช่วย
ในการวิจัย เพื่อทำวิทยานิพนธ์ตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับ ระยะเวลาในการใช้ ช่วงเวลาที่ใช้

และเหตุผล สถานที่ใช้ บริการที่ใช้ และลักษณะการใช้

4. ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง ระดับความต้องการของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ที่ต้องการให้มี หรือต้องการให้ปรับปรุงเกี่ยวกับการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย ทั้งในด้าน เครื่องมือและอุปกรณ์ การใช้บริการ อาคารสถานที่ บุคลากรที่ให้บริการ และกิจกรรมเสริมความรู้ ในการใช้บริการ รวมทั้งด้านการทำวิจัย

5. รูปแบบการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัย หมายถึง ลักษณะที่ควรจะเป็น ในการดำเนินการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยที่มีประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยบูรพา

6. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หมายถึง ผู้เรียนที่กำลังดำเนินการทำวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งผ่านการลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ในปีการศึกษา 2546 ระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก แผน ก ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ ทุกกลุ่มสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยบูรพา

7. ประเภทของนิสิต หมายถึง นิสิตระดับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ นิสิตภาคปกติ เป็นนิสิตที่เรียนในระบบการศึกษาภาคปกติ เป็นการจัดการเรียนการสอน เต็มเวลา และนิสิตภาคพิเศษ เป็นนิสิตที่เรียนในระบบการศึกษาภาคพิเศษ เป็นการจัดการเรียนการสอน บางเวลาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น การศึกษานอกเวลาเรียน การศึกษาแบบเฉพาะบางช่วงเวลา การศึกษาแบบทางไกล การศึกษาแบบชุดวิชา (Module System) การศึกษานานาชาติ และรูปแบบอื่น ๆ ที่มหาวิทยาลัยเห็นว่าเหมาะสม ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะกลุ่มที่ศึกษานอกเวลาราชการ เท่านั้น

8. ระดับหลักสูตร หมายถึง การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก

9. กลุ่มสาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชาที่มีคณะต่าง ๆ รับผิดชอบ ที่เปิดสอนในระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา แบ่งเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา คือ

9.1 กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์

9.2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์

9.3 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ และวิทยาลัยวิทยาศาสตร์การกีฬา

10. หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ในที่นี้หมายถึง หลักสูตรต่าง ๆ ที่ เปิดสอน ในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ ระดับปริญญาโท 10 หลักสูตร คือ

หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต และระดับปริญญาเอก 2 หลักสูตร คือ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University